

Bestuurskern

Delta Commissaris
Staf Deltacommissaris
Herengracht 17-19
Den Haag
Postbus 90653
2509 LR Den Haag

Datum

10 april 2014

Nummer

DC-2014-76

verslag

Betreft	Verslag Informeel Bestuurlijk Overleg Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie
Vergaderdatum en tijd	1 april 2014 18.00 -21.00 uur
Vergaderplaats	Mariënhof, Kleine Haag 2, Amersfoort
Deelnemers	(zie bijlage 1)

Opening Wim Kuijken

De Deltacommissaris benadrukt het belang van de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie als structurerende beslissing voor de permanente verbinding tussen water en ruimte. Het is van belang dat de inhoud van de deltabeslissing voldoende kader biedt voor partijen om de ambitie te kunnen verwezenlijken gericht op een zo veel mogelijk klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland in 2050.

Presentatie over deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie David van Zelm van Eldik. Vervolgens goede voorbeelden toegelicht door Alexandra van Huffelen (Adaptatiestrategie Rotterdam) en Tanja Klip (Ziekenhuis Meander Amersfoort). Hieruit blijkt wat nu al mogelijk is als het gaat om klimaatbestendig en waterrobuust inrichten.

Vervolgens hebben aanwezigen langs een aantal vragen het gesprek gevoerd over ambitie en het nut van een gemeenschappelijk kader.

Gaan we de stappen 'weten', 'willen' en 'werken' ook echt doorlopen?

Het antwoord op deze vraag is ja.

Het doorlopen van de drie stappen wordt door de partijen onderkend als het gewenste handelingsperspectief bij de ambitie om te komen tot een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting bij (her)ontwikkeling. Voor een aantal vitale en kwetsbare sectoren zijn aanvullend hierop afspraken met sectoren nodig.

Vanuit gemeenten wordt benadrukt dat het doorlopen van deze drie stappen de enige manier is om lokaal tot de juiste keuzes te komen en dat gemeenten hiervoor gaan. Er wordt benadrukt dat iedereen gewoon aan de slag kan gaan zodra zich ergens een kans voordoet of een probleem opkomt.

Zoek de samenwerking op en begin gewoon. Met "handelen" hoeft niet tot 2020 gewacht te worden. Benut bijvoorbeeld publieke aanbestedingen om de doorwerking inhoud te geven. Waterschappen steunen het volledige verhaal. Provincies ook, maar wijzen daarbij op het belang van maatwerk. Ook de stap 'werken' is gekoppeld aan de eigen verantwoordelijkheid. Het gaat bij de provincies bijvoorbeeld over de doorwerking in de eigen structuurvisies en planvormen. Provincies benadrukken dat als we weten dat er een probleem is, niets doen geen optie is. Vervolgens moet het wel haalbaar zijn en dus is het goed om de ambitie realistisch te maken. Het gaat bij willen, weten en werken om zelfbinding; ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Benut daarbij de factor tijd en sluit aan bij de investeringscycli: vele kleine stapjes leiden ook tot het einddoel. Verleiden werkt daarbij beter dan afdwingen.

Bestuurskern
Delta Commissaris
Staf Deltacommissaris

Datum
10 april 2014

Nummer
DC-2014-76

Spreken we de generieke uitgangspunten voor het doorlopen van de stappen onderling bindend af?

Ook deze vraag wordt bevestigend beantwoord. Het belang wordt gedeeld dat we elkaar moeten vasthouden om de beslissing daadwerkelijk uit te voeren. Samenwerken aan klimaatbestendigheid is ook een governancevraag. Zorg dat je elkaar kunt aanspreken. En een nationale regisseur blijft nodig. Maatwerk in het gebied is nodig. Zelfbinding op de gemaakte afspraken en de generieke uitgangspunten maken het mogelijk dat er met een zekere consistentie en navolgbaarheid wordt gewerkt. Verder leren we met pilots en proefprojecten. Het belang van een nationale regisseur die de voortgang monitort wordt onderschreven. De aanwezigen zijn het ook eens om met deze uitgangspunten aan de slag te gaan bij het doorlopen van de stappen weten, willen en werken.

Is het vrijwillige karakter van de Handreiking ruimtelijke adaptatie in samenhang met de Watertoets voldoende aan instrumenten?

Het belang van de watertoets wordt onderschreven en partijen benadrukken dat dit instrument voorhanden moet blijven. Vanuit de waterschappen is er behoefte aan helderheid met betrekking tot regels voor ruimtelijk reserveren. Provincies geven aan dat er daarnaast ook aandacht moet zijn voor ruimtelijke ordening in relatie tot de opgaven die we zien. Probeer aan te sluiten op de planning van nieuwe omgevingsvisies. Het huidige ruimtelijke instrumentarium lijkt voldoende maar laten we tijdig evalueren en bezien of aanvullend instrumentarium nodig is in 2017.

Is dit alles overziend voldoende om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust te maken en weten we zeker dat dit ook wordt gerealiseerd of is er meer nodig?

De Unie benadrukt dat uiteindelijk alles samen komt in de ruimtelijke ordening en dat het goed zou zijn als de bestuurlijke samenwerking in een bestuurlijke afspraak landt. Bijvoorbeeld door voort te borduren op het bestuursakkoord water. Juist om de onderlinge verbondenheid te laten zien. DC geeft aan dit aan te bevelen. Als iedereen zich er aan verbindt en het borgt in de eigen planvormen kunnen we heel ver komen. Daar zijn de aanwezigen het mee eens. Wethouders en dijkgraven kunnen op lokale schaal actief samen optrekken en innovatiekracht benutten. Provincies benadrukken ook de kracht van innovatie en de kracht van ontwerpen (veel inspirerende voorbeelden). Kennis ontwikkelen via onderwijsinstellingen vraagt aandacht in het Stimuleringsprogramma.

Alles bij elkaar genomen is men tevreden met het resultaat van vandaag. We kunnen nu een goede bestuurlijke afspraak maken waarin alle ingrediënten zitten voor de gewenste transitie, waarbij de sleutelbegrippen zijn: zelfbinding, maatwerk, de kracht van kennis en innovatie, het benutten van de eigen ruimtelijke timing en dynamiek en het elkaar aanspreken op de afgesproken ambities en uitgangspunten, waarbij de evaluatie in 2017 belangrijk is om te bezien of extra instrumenten nodig zijn.

Bestuurskern

Delta Commissaris
Staf Deltacommissaris

Datum

10 april 2014

Nummer

DC-2014-76